

Forslag til folketingsbeslutning

om Danmarks ratifikation af den i København den 5. april 1974
undertegnede overenskomst mellem Danmark og Sverige
om beskyttelse af Øresund mod forurening.

Fremsat den 26. april af *miljøministeren*.

Folketinget meddeler sit samtykke til, at Danmark ratificerer den i København den 5. april 1974 undertegnede overenskomst om beskyttelse af Øresund mod forurening.

Overenskomst mellem Danmark og Sverige om beskyttelse af Øresund mod forurening.

Regeringerne i Danmark og Sverige

som har den opfattelse, at Øresund med de tilgrænsende dele af Østersøen og Kattegat har stor betydning for blandt andet fiskeriet og de rekreative interesser,

som har underskrevet den nordiske miljøbeskyttelseskonvention af 19. februar 1974 og konventionen om beskyttelse af Østersøens miljø af 22. marts 1974,

som har den opfattelse, at der ud over bestemmelserne i de nævnte konventioner kræves særlige forholdsregler for effektivt at beskytte Øresund mod forurening og anden påvirkning, som kan medføre risiko for eller begrænsning af dets anvendelighed til de ovennævnte formål eller i øvrigt skade dets biologiske miljø,

er blevet enige om følgende:

Artikel 1.

Ved Øresund forstås i denne overenskomst det vandområde, som mod nord er begrænset af en linie: Gilbjergshoved-Kullen og mod syd af en linie: Stevns fyr-Falsterbo pynt.

Artikel 2.

I hvert land skal der gennemføres effektive foranstaltninger for at formindske den forurening af Øresund, der finder sted gennem direkte eller indirekte udledning. Omfanget af disse foranstaltninger skal bedømmes med udgangspunkt i, hvad der er teknisk muligt, og med hensyntagen til såvel almene som private interesser. Med henblik herpå gælder indtil videre følgende minimumskrav til rensning:

1. Kommunale spildevandsudledninger.

Direkte eller indirekte udledning til Øresund af spildevand fra samlede bebyggelser må kun ske, når spildevandet har gennemgået videregående rensning end mekanisk rensning (slamudskillelse).

Udledning til vandområder med dårlig vandfornyelse må kun ske efter biologisk og kemisk rensning, som nedbringer indholdet af organisk materiale, målt efter det biokemiske iltforbrug, med mindst 90 pct. samt fosfatindholdet enten med gennemsnitlig 90 pct. eller svarende til en udløbskoncentration på gennemsnitlig 0,5 mg totalfosfor pr. liter. Opstår der mellem landene spørgsmål om, hvilke områder der omfattes af dette stykke, skal disse spørgsmål henvises til den i artikel 6 nævnte kommission.

2. Industrielle spildevandsudledninger.

Effektive foranstaltninger skal iværksættes for at fjerne eller stærkt formindske enhver form for forurening fra industrier med direkte spildevandsudledning, som kan være til skade for Øresund. Disse foranstaltninger skal sigte på at nå samme mål, som opstilles vedrørende de kommunale udledninger.

Industrier med tilslutning til kommunale spildevandsanlæg skal gennemføre effektive interne foranstaltninger til fjernelse eller stærk formindskelse af udledningen af alle slags forurenende stoffer, der kan virke skadelig på rensningen eller recipienten.

Bedømmelse af, hvilke krav der skal stilles til foranstaltningerne, skal ske under hensyntagen til de retningslinier for blandt andet spildevandets indhold af forskellige stoffer, som måtte blive foreslået af den i artikel 6 nævnte kommission.

3. Retningslinier i øvrigt.

Foruden de foranstaltninger, som specielt er angivet i det foregående, til behandling af spildevand eller til anden begrænsning af forurening udledninger til Øresund gælder følgende retningslinier for beskyttelse af Øresund:

a) Forbedrede rensningsforanstaltninger skal i princippet gennemføres i takt med befolkningstilvæksten og stigningen af den industrielle produktion. En formindskelse af forureningen fra såvel husholdningerne som industrien skal tilstræbes.

b) Udledninger fra landbruget skal overvåges og holdes under kontrol.

Artikel 3.

Foranstaltninger til opfyldelse af de i artikel 2 angivne mindstekrav til rensning af kommunale og industrielle spildevandsudledninger skal træffes snarest muligt og skal være gennemført inden 5 år efter underskrivelsen af denne overenskomst.

Den stadig stigende udledning af forurenende stoffer i Øresund nødvendiggør en snarlig stillingtagen til spørgsmålet om yderligere rensningsforanstaltninger. Dette spørgsmål skal tages op af den i artikel 6 nævnte kommission. Kommissionen skal herved særligt overveje behovet for reduktion af næringssalte ved udledning også i andre vandområder i Øresund end de i artikel 2, punkt 1, 2. afsnit, nævnte og senest inden udgangen af 1977 forelå nødvendige forholdsregler i så henseende.

Artikel 4.

For at kontrollere de direkte spildevandsudledninger i Øresund fra tæt bebyggede områder og industrier skal hvert land træffe hensigtsmæssige foranstaltninger til måling af de udledte vandmængder og regelmæssig prøvetagning af vigtigere forurenende stoffer heri. Til brug for kontrollen med tilførslen af spildevand til Øresund fra de større vandløb bør der findes hydrologiske målestationer i vandløbenes nedre del og regelmæssige målinger af vandkvaliteten foretages.

Spildevandsudledningernes indvirkning på vandet, bundsedimentet og organismerne i Øresund bør regelmæssigt undersøges inden for udledningsområderne. Der bør foretages

sådanne hydrologiske, kemiske og biologiske undersøgelser, der belyser forureningssituationen i Øresund som helhed samt i tilgrænsede vandområder og kan tjene som grundlag for bedømmelse af behovet for yderligere foranstaltninger til modvirkning af forureningen af Øresund.

Artikel 5.

Spørgsmålet om specielle foranstaltninger til forhindring af udledninger i forbindelse med færgetrafikken mellem de to lande skal snarest tages op af den i artikel 6 nævnte kommission.

Artikel 6.

Til at forestå samarbejdet om beskyttelsen af Øresund mod forurening nedsættes en dansk-svensk kommission. Kommissionen består af 6 medlemmer samt stedfortrædere for disse, hvoraf hver regering udpeger 3. Et af de af hver regering udpegede medlemmer af kommissionen skal repræsentere de berørte kommuner. Hvert land kan desuden udpege eksperter til at deltage i kommissionens arbejde og møder.

Formandskabet inden for kommissionen skifter mellem landene hvert år. Kommissionens sekretariatsfunktioner varetages af det land, der har formandskabet. Hvert land afholder selv sine omkostninger i forbindelse med kommissionens arbejde.

Kommissionen fastsætter selv sin forretningsorden.

Kommissionen nedsætter de udvalg, den finder nødvendige.

Artikel 7.

Kommissionen har følgende opgaver:

- a. Den skal aktivt følge hvert lands gennemførelse af forpligtelserne i henhold til denne overenskomst.
- b. Den skal undersøge behovet for suppleringer eller ændringer af de målsætninger, som opstilles i denne overenskomst.
- c. Den skal virke for koordinering af igangværende forsknings- og undersøgelsesprojekter af betydning for beskyttelsen af Øresund og om nødvendigt tage initiativ til yderligere projekter.
- d. Den skal foreslå sådanne foranstaltninger i øvrigt, som kan bidrage til formindskelse af forureningen i Øresund.

- e. Den skal på begæring af en af de to landes regeringer udtale sig i spørgsmål, der ligger inden for dens arbejdsområde.
- f. Den skal regelmæssigt afgive redegørelse til de to landes regeringer for sin virksomhed samt i øvrigt på hensigtsmæssig måde informere om forureningssituationen i Øresund.

Artikel 8.

Kommissionens forslag i overensstemmelse med artikel 7, a.-d., skal stilles til de to landes regeringer eller til vedkommende myndigheder i de to lande. Forslagene skal i givet fald ledsages af oplysninger om, hvorledes omkostningerne ved deres gennemførelse efter kommissionens opfattelse bør fordeles mellem de to lande.

Artikel 9.

Den af parterne den 27. februar og den 1. marts 1960 undertegnede protokol om et

langtidsprogram for undersøgelserne i Øresund ophæves hermed. Kommissionen skal træffe beslutning om overtagelse af de arbejdsopgaver, som hidtil har påhvilet den Øresundsvandkomité, som er oprettet ved ovennævnte protokol.

Artikel 10.

Denne overenskomst skal ratificeres. Overenskomsten træder i kraft, når de to regeringer gennem noteveksling i Stockholm gensidigt har underrettet hinanden om, at de har ratificeret den.

Når overenskomsten har været i kraft i 10 år, kan den opsiges af hver af parterne ved skriftlig meddelelse til den anden part. Overenskomsten udløber 1 år efter opsigelsen.

Udfærdiget i København, den 5. april 1974 i 2 eksemplarer på dansk og svensk, idet begge tekster skal have samme gyldighed.

Bemærkninger til foranstående forslag til folketingsbeslutning.

Ved et møde i april 1972 i København blev den danske minister for forureningsbekæmpelse og den svenske landbrugsminister enige om, at embedsmænd fra de to lande skulle søge at udarbejde et forslag til overenskomst om en fælles indsats til beskyttelse af Øresund mod forurening.

Forhandlingerne mellem de to embedsmandsdelegationer kom i gang i begyndelsen af december 1972 og i slutningen af marts måned 1974 forelå det endelige forslag udarbejdet. Den 5. april 1974 undertegnede den danske og den svenske minister i København overenskomst mellem Danmark og Sverige om beskyttelse af Øresund mod forurening.

Sideløbende har der været forhandlet om yderligere to internationale aftaler:

En nordisk miljøbeskyttelseskonvention, der giver regler for, hvorledes borgere og myndigheder i et af de kontraherende lande kan værgе sig mod miljøskader, som er forårsaget ved virksomhed i et andet kontraherende land; samt en konvention om beskyttelse af Østersøens miljø. Denne konvention undertegnede af samtlige Østersøskyststater i slutningen af marts 1974 i Helsingfors. Den behandler alle former for havforurening og giver navnlig detaljerede regler for dumpning og forurening fra skibe. Østersøkonventionen er under oversættelse. Forslag til folketingsbeslutning om konventionens ratifikation agtes forelagt straks ved 1974/75-samlingsens begyndelse.

Der har mellem delegationerne været enighed om, at Øresundsoverenskomsten må ses i sammenhæng med den nordiske miljøbeskyttelseskonvention og Østersøkonventionen. Men derudover har Øresundsoverenskomsten en selvstændig værdi, idet Øresunds geografiske placering og dets betydning som rekreativt område for de tæt befolkede kystområder bevirker, at der er et iøjnefaldende behov for særlige forholdsregler for at beskytte farvandet effektivt mod forurening og anden skadelig påvirkning. Dertil kommer, at mange års forskningssamarbejde har tilvejebragt et grundlag for at opstille sådanne særlige krav.

I Øresundsoverenskomsten bestemmes som det vandområde, der ligger mellem en linie fra Gilbjerg-hoved til Kullen i nord og en linie fra Stevns fyr til Falsterbo pynt i syd.

I artikel 2 angives de minimumskrav, der indtil videre skal gælde for rensning af spildevand, der direkte eller indirekte udledes i Øresund. Om kommunale spildevandsudledninger hedder det, at udledning af spildevand fra samlede bebyggelser kun må ske, når spildevandet har gennemgået videre rensning end mekanisk rensning. I størstedelen af Sundet vil en totrins rensning være tilstrækkelig. Visse dele af Sundet er imidlertid mere sårbare end andre, og aftalen kræver derfor tretrins rensning ved spildevandsudledning på steder, hvor der er dårlig vandfornyelse. Det første rensningstrin — den mekaniske rensning — fjerner hovedparten af den slam, der vil ødelægge Øresunds bund. Det andet trin — den biologiske rensning — fjerner de sidste slamrester samt størstedelen af de stoffer, der forbruger ilten i Øresundsvandet. Det tredje trin — den kemiske rensning — kan også fjerne de sidste slamrester, men fjerner desuden fosfater, der kan medføre en kraftig algevækst i områder med fladt eller stillestående vand. Det vil derfor være ved udledning til indre dele af bugter, at en tretrins rensning er nødvendig.

Om industriel spildevand hedder det, at målsætningen for udledninger fra industrier langs Sundet bør være en vandkvalitet, der kan opfylde kravet om samme beskyttelse af Øresund som de kommunale udledninger. Det pålægges endvidere industrier med tilslutning til kommunale spildevandsanlæg ved interne foranstaltninger at udskille alle slags forurenende stoffer, der kan skade rensningen eller recipienten.

De i artikel 2 opstillede krav skal være opfyldt senest fem år efter overenskomstens underskrivelse.

Med de planer for rensning af spildevand, der for tiden foreligger for kommuner og industrier i de berørte områder, er der efter miljøministeriets opfattelse ikke noget, der taler for, at der vil blive behov for særlige regler til opfyldelse af overenskomsten.

Det er miljøministerens agt i et cirkulære til de af aftalen berørte kommunalbestyrelser, hovedstadsrådet og Storstrøms amtsråd at redegøre for de krav, aftalen indebærer. I cirkulæret vil der kunne henvises til den mulighed, som miljøbeskyttelseslovens § 47, jfr. §§ 18 og 25, giver miljøministeren for

selv at træffe bestemmelse om, at spildevandsrensningen skal forbedres i fornødent omfang.

Det er efter miljøbeskyttelseslovens regler alene kommunerne, der skal betale for opfyldelsen af de krav, som overenskomsten stiller til de kommunale rensningsforanstaltninger. Det er bl. a. derfor, at der i den danske forhandlingsdelegation har været en repræsentant for København og Frederiksberg kommune samt en repræsentant for de øvrige berørte kommuner, udpeget af Kommunernes Landsforening.

For den danske Øresundskysts vedkommende, vil en opfyldelse af overenskomstens krav medføre kommunale udgifter på indtil 880 millioner kroner. Af dette beløb vedrører indtil 800 millioner kroner Københavns kommune, 30 millioner Helsingør kommune og 40 millioner Tårnby kommune. Der foreligger fra de tre kommuners side planer, der vil medføre totrins rensning af al spildevand — og det skønnes for de pågældende kommuners vedkommende tilstrækkeligt — inden udløbet af den frist, overenskomsten stiller. Endvidere skønnes ca. 10 millioner kroner at ville medgå til en udbygning af rensningsanlæg i Køge bugt til kemisk rensning.

De virksomheder, der udleder spildevand direkte til Køge bugt, er i øjeblikket i forhandling med miljøstyrelsen og landvæsenkommissionen om etablering af den nødvendige spildevandsrensning. Der

vil formentlig blive tale om en beløbsramme på indtil 50 millioner kroner.

I overenskomstens artikel 6 er der forudsat etableret en dansk-svensk kommission på seks medlemmer til at følge de to landes foranstaltninger til opfyldelse af overenskomsten. Kommissionen skal ligeledes vurdere behovet for skærpede rensningsforanstaltninger (tretrins rensning), suppleringer og ændringer i overenskomstens målsætning og foranstaltninger i øvrigt til formindskelse af forureningen i Øresund. Kommissionen skal af de to landes regeringer kunne høres om sit arbejdsområde og regelmæssigt afgive redegørelser for sin virksomhed. Endelig skal kommissionen koordinere og om fornødent tage initiativ til forsknings- og undersøgelsesprojekter af betydning for beskyttelsen af Øresund. Samtidig ophæves den den 27. februar og 1. marts 1960 underskrevne protokol om et langtidsprogram for undersøgelser i Øresund samt den i medfør heraf nedsatte Øresundsvandkomité. Af de tre medlemmer, som hvert land udpeger til kommissionen, skal ét medlem repræsentere kommunerne langs Øresundskysten.

Overenskomsten træder i kraft efter noteudveksling om tilendebragt ratifikation.

Overenskomsten løber i ti år, hvorefter den kan opsiges skriftligt til udløb ét år efter opsigelsen.